

1709f.
1709f

114

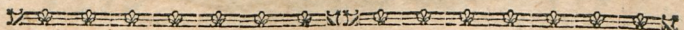
1757 6

OBSERVATIONES
DE

PRIVILEGIO DOLORIS

AD L. XXXIV. PR. D. DE TESTAM. MILIT

QVAS

PRAESIDE

CHRISTOPH. LVDOV. CRELLIO ICTO
POTENTISSIMI REGIS POL. ET PRINC. ELECT. SAXON
CONSILIARIO AVLICO CODICIS PROFESSORE
PVBLICO ORDINARIO CVRIAE PROVINCIALIS
NEC NON CONSIST. ECCLESIAST. ET SCABIN. ASSESSORE
ITEMQVE ORDINIS IVRIDICI SENIORE

DIE X. DECEMBRIS

A. Q. S. P. EST cId Id cc LVII

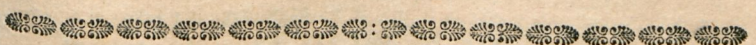

IN AVDITORIO ICTORVM

DEFENDET

CHRISTIANVS ERNESTVS BAVERVS

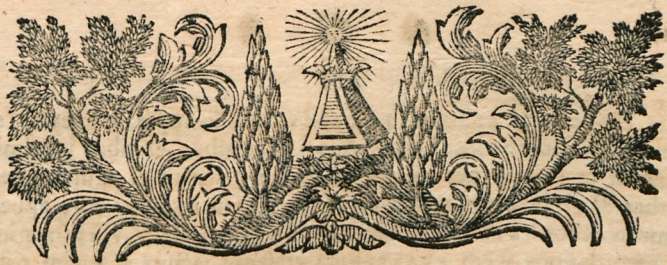
FRISDORFIO-MANSFELDENSIS

VITEMBERGAE

EX OFFICINA IO. SAM. GERDES I

I

Eleganter PLINIVS noster: HOMINIS esse, ait, DOLORE affici, illumque sentire, sed eidem tamen resistere et solatia admittere, cum illud sit supra hominis conditionem, SOLATIO non egere ^{a)}

a) PLIN. *Lib. VIII. Epist. XVI. in fin.*

II

Enim vero DOLOR, de quo loquimur, est commotio animi, orta ex sensu mali et incommodi, quod patimur. In qua re inest hoc BENEFICIUM naturae, quod sensu DOLORIS admoneamur de magnitudine periculi, in quod delapsi sumus, et acuat ingenium, ^{a)} ne, segnitie et leuitate quadam animi, contemnamus mala nostra et incommoda, quibus vires nostrae debilitantur, et rationes istae, ad quas procurandas procreati sumus, perturbantur; sed ut discamus vulneri non profus immedicabili medicinam et fomenta adhibere, denique ut ab illis, quae vere nocua sunt, in posterum diligentius curatiusque caueamus.

Perfer et obdura: DOLOR hic tibi proderit olim ^{b)}

a) PLIN. *Lib. IV. Epist. XX.*

b) OVID. AMOR. *Lib. III. Eleg. XI. v. 7.*

III

DOLOR VEL IMMEDIATE CORPVS afficit atque in neruis et articulis, quod SENECA ait, aliisque partibus exilibus inprimis consistit et saevit, per neruos ad caput peruenit et animum perturbat. ^{a)} Hunc DOLOREM CORPORIS, seu EXTERNVM, appellamus. DOLOR ANIMI, seu INTERNVS, oritur ex viua imagine et recordatione MALI PRAETERITI et sensu iacturae, quam passi sumus; qua re mens nostra confunditur et ab officio suo auocatur

a) SENEC. *Epist. LXXVIII.*

III

CORPORIS DOLOR, si acerrimus est et summum gradum attingit, propter neruorum, qui conuelluntur, imbecillitatem, interdum speciem FVROVIS parit et cum rabie quadam coniungitur. Imperatores DIOCLETIANVS et MAXIMIANVS tractant de milite, qui nullius facinoris sibi conscius, sed impatientia DOLOVIS et FVROVIS quadam rabie constrictus, post conditum testamentum, se praecipitem dedit, atque ita exspirauit. *L. 2. C. Qui testam. fac. poss.* Hic igitur DOLOR cum FVRORE coniunctus, nulla hominis culpa interueniente, poenae humanae locum non facit, sed, propter fati inclementiam, miseratione non indignus est. *L. vnic. C. Si quis imperat. maledix.* Ideoque, cum ille, qui propter DOLOREM furit, nec intelligere nec velle censeatur, poenam effugiet. *L. 17. §. 11. D. de Iniur. L. 40. et. L. 124. §. 1. D. de Reg. iur.* Certe PAVLLVS, auctore DIVO HADRIANO, itemque DIOCLETIANVS et MAXIMIANVS censuerunt, testamentum illius militis valere, qui, post illud conditum, DOLORIS acerbitate et FVRORE mori maluit; *L. 34. pr. D. de Testam. milit. L. 2. C. Qui testam. fac. poss.* cum generaliter FVRORE testatoris superueniens testamentum antea rite conditum non infirmet. *§. 1. I. Quib. non est permiff. fac. testam. L. 20. §. 4. D. Qui testam. fac. poss.*

Subiecturus sit, tamen satius est, laesum DOLORES suos, compendio quodam et PECVNIA, consolari, quam romana animi magnitudine DOLORES perferre et praeterea etiam PECVNIA egere

VII

DOLORE IUSTVS ET VERVS dicitur ex CAUSSA, si commoueamur sensu veri incommodi, quod naturaliter et ex causa idonea omnino auersamur. Eleganter igitur PLINIVS IUSTVM DOLOREM appellat luctum patris ob filiam amissam. ^{a)} Et CONSTANTINVS, patri, fratribus et cognatis foeminae, vim passae, accusationem adulteri prae reliquis concedendam esse, censuit, cum illos quidem VERVS DOLORE ad accusandam impellat. *L. 30. pr. C. ad L. Iul. de Adult.* Hinc MARITALIS DOLORE ab Imperatore GORDIANO inprimis IUSTVS censetur, quem ex vxoris adulterio concepit. *L. 15. C. ad L. Iul. de Adult.* GAIVS, maxime liberorum iniuriam ad IUSTVM parentis DOLOREM porrigi et ab illo vindicari posse, ait, cum ipsa natura liberos parentibus commendat. *L. 2. D. de Liber. caus.* Ob IUSTVM hunc DOLOREM PAVLLVS parentibus poenam mitigat, non prorsus remittit, si liberos delinquentes occularunt. *L. 2. D. de Recept.* Immo vero puniuntur parentes, qui in raptu filiae, intempestiua patientia, iustum dolorem et vindictam remiserunt. *L. 1. §. 2. in fin. C. de Rapt. Virg.* Optime PLINIVS obseruat, in DOLORE iudicando referre, ob quam CAUSSAM quis doleat ^{b)}

^{a)} PLIN. *Lib. V. Epist. XVI.*

^{b)} ID. *Lib. IX. Epist. XIII.*

VIII

DOLORE igitur ortus ex incommodo, quod NATURALITER auersamur, VERVS ET IUSTVS est, et manet IUSTVS, quamdiu MEDIIS LICITIS ET INNOXIIS vimumur, ad malum illud declinandum. Contra, qui animo imperare non possunt, et vela dant DOLORE; ideoque

ideoque MEDIS omnibus, etiam PROHIBITIS et magis NOXIS vtuntur,
DOLORIS IMPATIENTIA delinquere dicuntur. *L. 38. §. 12. D. de Poen.*
L. 3. §. 6. D. de Bon. eor. qui ante sent. L. 34. pr. D. de Testam. milit.

VIII

IMPATIENTIA DOLORIS impunitatem non meretur. Qui enim CORPORIS DOLORE impulsus peccauerunt, excusationem quidem aliquam inueniunt, et mitiore poena merito plectuntur, sed poena tamen digni sunt. DOLOR enim subleuat poenam, non tollit. *L. 4. C. ad L. lul. de Adult.* Haec IMPATIENTIA dicitur INCONSULTVS DOLOR, quamuis quoad causam iustus sit, *d. L. 4. C. ad L. lul. de Adult.* itemque INCONSULTVS CALOR, quo quis ob iustum DOLOREM incitatus est. *L. 1. §. 5. D. Ad SCrum Turpill. L. 5. C. de Iniur.* Etiam, qui MORI maluerunt IMPATIENTIA DOLORIS, et tentauerunt sibi manus inferre, nec tamen flagitium illud perfecerunt, poenae extraordinariae subiiciuntur. ^{a)} Miles certe, qui mortem sibi consciscere voluit, quamuis nullius sibi sceleris conscius, cum ignominia mittitur, quod PAVLLVS docet. *L. 38. §. 12. D. de Poen. L. 3. §. 6. D. de Bon. eor. qui ante sent.* Enim vero etiam illa, quae cum GEMITV fiunt, vt COMICI verbis vtat, non statim INTOLERABILIA videntur. Possimus dentes comprimere, animum spe consolari, aut certe spem vultu simulare, DOLOREM altissimum cohibere et ita durare, vt rebus secundis nos seruemus. ^{b)} DOLOR maximus nunquam diu in eodem vestigio persistit; cum ita nos amanissima natura disposuerit, vt DOLOREM aut TOLERABLEM aut BREUEM faceret. ^{c)} Quare notam leuitatis non subterfugiet, qui METV mortis mortem appetit ^{d)}

^{a)} MATTHAEI *Comment. de Criminibus* p. 479. STRYK. *Vf. Mod. Pand. Lib. XLVIII. Tit. XXI §. 3. p. 858.*

^{b)} VIRG. *Aeneid. Lib. 1. v. 21. sequ.*

^{c)} SENEC. *Epist. LXXVIII.*

^{d)} ID. *Epist. XXIIII.*

X

Qui DOLORE ANIMI commoti et iniuria provocati, neglecto iudice, sibi ipsis ius dicunt et DOLORI incontinentius indulgent; propter imbecillitatem, quam ratione subleuare debuissent, non proptus veniam impetrant, sed poena tamen affiendi sunt. Itaque mitius agitur cum his, qui alapam illis confestim infligunt, a quibus verbis aut factis laesi sunt. Wobon wir doch das Schlagen mit der Hand, auf gleich immediate vorbergehende iniurien oder andere Beleidigung, in Erwekung der Schwachheit menschlicher Affecten, in so weit ausgenommen haben wollen.^{a)} Qui alapae alapa respondent et mutua iniuria vlciscuntur iniuriam, remissa deprecatione et poena ordinaria, carcere duntaxat puniuntur.^{b)} Generaliter enim, secundum VLPIANVM, illis ignoscendum est, qui se vlcisci voluerunt prouocati; L. 17. §. 6. D. de Bon. liber. quamuis impunitatem sperare nequeant.^{c)}

a) Königl. Pöbln. und Ehurfürstl. Sächsl. Mand. wider die Selbsthache, §. 16.

b) ibid. §. 11.

c) CARPZOV. Iurisprud. Crim. P. 1. Quaest. 29. n. 30. MATTHAET Comment. de Criminibus p. 146.

Widenberg, Diss., 1756-58

ULB Halle

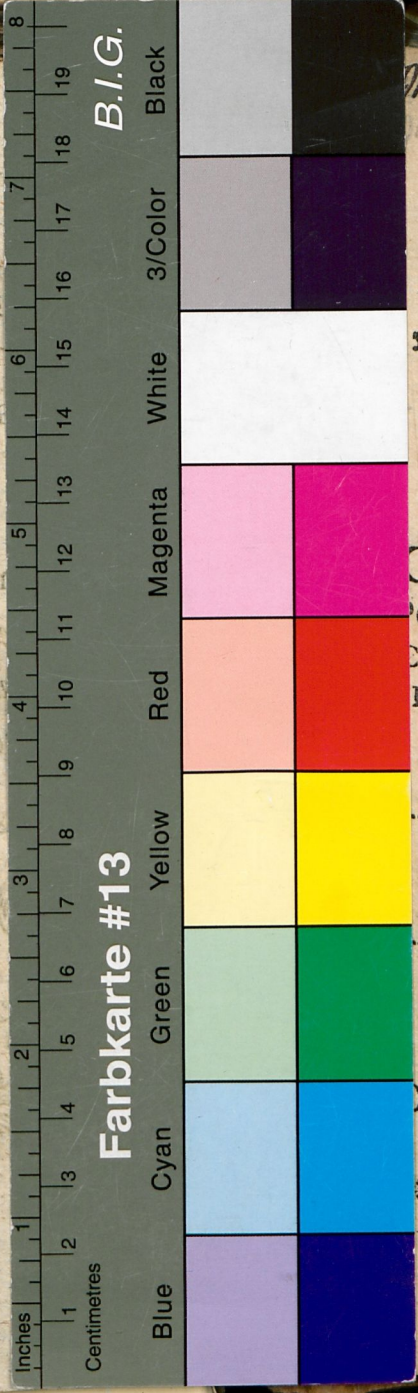
003 608 042

3

156

B.I.G.

Farbkarte #13

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

14

1757 6

OBSERVATIONES
DE
PRIVILEGIO DOLORIS

AD L. XXXIV. PR. D. DE TESTAM. MILIT

QVAS
PRAESIDE
CHRISTOPH. LVDOV. CRELLIO ICTO
POTENTISSIMI REGIS POL. ET PRINC. ELECT. SAXON
CONSILIARIO AVLICO CODICIS PROFESSORE
PVBlico ORDINARIO CVRIAE PROVINCIALIS
NEC NON CONSIST. ECCLESIAST. ET SCABIN. ASSESSORE
ITEMQVE ORDINIS IVRIDICI SENIORE

DIE X. DECEMBRIS
A. Q. S. P. EST c1o 1o cc LVII

IN AVDITORIO ICTORVM
DEFENDET

CHRISTIANVS ERNESTVS BAVERVS
FRISDORFIO-MANSFELDENSIS

VITEMBERGAE
EX OFFICINA IO. SAM. GERDESII